Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ВЕРЕСНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 8, 1984 No. 172. VOL. XC.

ПОМЕР БЛАЖЕННІШИЙ ПАТРІЯРХ ЙОСИФ

Ватикан. — Тут, о годині 10-ій ранку (европейського часу) в п'ятницю, 7-го вересня, упокоївся в Бозі Блаженніший Патріярх і Кардинал Йосиф Сліпий, Первоієрарх і Глава Української Католицької Церкви, проживши 92 роки.

Блаженної пам'яти о. Йосиф Сліпий-Коберницький-Дичковський народився 17-го лютого 1892 року у селі Заздрість Теребовельського повіту в Галичині. Богословські студії закінчив у Львові, Інсбруці та в Римі, де їх завершив докторатом у 1918 році і габілітаційними працями в Інсбруці та в Римі (1923 і 1924). Був рукоположений на священика 30-го вересня 1917 року і коротко після того виконував душпастирські обов'язки до року 1922, коли став професором догматики Греко-Католицької Духовної Семінарії у Львові, що її ректором Блаженніший став з 1926 року, розбудовуючи цю духовну школу на Богословську Академію. Приблизно в цей час він заснував Богословське Наукове Товариство та квартальник „Богословія", який він же і редагував. З 1935 року о. д-р Йосиф Сліпий став крилошанином, митратом і архидияконом Львівської Митрополичої Капітули.

Під час першої совєтської окупації Західньої України Митрополит Андрей Шептицький, за згодою Папи Пія XII, висвятив таємно митрата Й. Сліпого 22-го грудня 1939 року на єпископа з правом наступництва з титулом Архиєпископа Серрейського, і він по смерті Слуги Божого Митрополита Андрея 1-го листопада 1944 року перебрав керівництво Галицької Митрополії.

Разом з майже усіми українськими католицькими Владиками 11-го квітня



БЛАЖЕННІШИЙ ПАТРІЯРХ ЙОСИФ

1945 року був Блаженніший ув'язнений совєтами і засуджений на довгі роки важких каторжних робіт. Під час перебування по концентраційних таборах СССР Владику Йосифа Сліпого часто намагалися большевицькі тюремщики намовити на перехід на російське православ'я, а за відмову його суджено знову й додавано нових кар у роках 1953, 1957 і 1962. Разом в ув'язненні Блаженніший карався в Мордовії та на Сибірі 18 років, звідки, на постійне домагання Папи Івана XXIII та завдяки заходам інших впливових людей, включно з президентом ЗСА Джаном Кеннеді, Владику-Митрополита звільнено з ув'язнення й дано йому можливість виїзду до Риму на волю.

Апостольська Столиця визнала за Митрополитом статус Верховного Архиєпископа 23-го грудня 1963 року, а 14 місяців пізніше Папа Павло УІ іменував його кардиналом. З весни 1975 року Блаженніший користується титулом Патріярха, однак Рим покищо його таким офіційно не визнав, уважаючи, що створення Українського Католицького Патріярхату „не є на часі".

Верховний Архиєпископ і Патріярх від самого приїзду до Ватикану намагався організувати самоуправу Помісної Української Католицької Церкви, очоленої Патріярхом. У роках 1968, 1970, 1973 і 1976 Патріярх відбув архиєрейські подорожі по різних країнах світу (Америка, Европа, Азія та Австралія), щоб пожвавити церковно-релігійне життя українців у діяспорі. Його вірні вітали з великим ентузіязмом. Він брав активну участь у трьох міжнародних евхаристійних конгресах та скликав кілька синодів УКЦ. На синоді 1973 року була ухвалена конституція патріярхального устрою УКЦеркви.

В Римі Блаженніший побудував собор св. Софії, придбав парафіяльний храм Жировицької Матері Божої для українців, при якому заснував музей і госпіціюм, пожвавив чернече життя оо. Студитів, для яких заснував у Кастель Ґандольфо манастир, та зорганізував Український Католицький Університет ім. св. Климентія і науково-видавничу працю при ньому.

З догматичних творів о. Йосифа Сліпого важливіші про Святу Трійцю, походження Святого Духа і Св. Таїнства, „Про Святі Тайни" та інші друковані латинською, українською, німецькою та іншими мовами. Цінні його праці також на історичні та екуменічні теми. Праці Блаженнішого були зібрані й перевидані як видання УКУ в 15-ти томах.

За наукові досягнення Блаженніший Отець Йосиф був почесним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, дійсним членом Тіберійської Академії в Римі, почесним доктором УВУ та кількох американських і канадських університетів.

Відійшов із цього світу до вічности по заслужену нагороду великий духовник, великий українець і взагалі епохальна постать не тільки України, але й світу, і його не легко буде заступити на тому пості, на якому з подиву гідною посвятою стояв Блаженніший.

Як інформує Владика Василь Лостен, тіло Покійного вже виставлене в соборі св. Софії в Римі, де сьогодні о год. 4-ій по полудні (европейського часу) Папа Іван Павло II віддав останню шану Покійному. Похорони відбудуться в четвер, 13-го вересня ц.р.

Влаштовують II екуменічний симпозіюм

Дітройт (Б.Л.). — Українське Патріярхальне Світове Об'єднання влаштовує II симпозіюм на тему українського екуменізму в суботу, 29-го вересня ц.р., в приміщенні Церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж. Початок о год. 3-ій по полудні.

На цьому симпозіюмі доповідатимуть: д-р Василь Ленцик про „Екуменічні думки Митрополита Андрея Шептицького", Іван Коровицький про „Екуменізм у добі Митрополита Петра Могили", а заключне слово матиме о. д-р Любомир Гузар.

Одним із завдань УПСО є „плекати екуменічну думку серед українців різних віровизнань, а передусім у відношенні до наших братів православних". Тому Президія УПСО рішила після першого успішного симпозіюму на тему українського екуменізму, який відбувся в Торонто, 2-го грудня 1983 року, влаштувати другий симпозіюм; щоб дати нагоду українцям різних віровизнань говорити на релігійні теми, пізнавати свої релігійні проблеми і таким чином причинитися до витворювання атмосфери взаємного довір'я та приязні.

ЗУАДК шукає спонзорів для втікачів з Польщі

Філядельфія (О.Т.). — Біля 20 втікачів з Польщі бажає поселитися в ЗСА.

Вони не мають тут ні родин, ні знайомих і тому ЗУАДК закликає громадян ставати їхніми спонзорами.

Всі потрібні інформації у цій справі та друки можна кожночасно отримати в Центрі ЗУАДК-у у Філядельфії. Кошти подорожі новоприбулих покривають допомогові організації, а спонзори є відповідальні тільки за приміщення і працю для аплікантів.

Вийшло третє видання збірки „Завойовники прерій"

Едмонтон, Альта (М.К.). — Відзначаючи 85-річчя української літератури в Канаді (1898-1983) за допомогою Фундації ім. Тараса Шевченка у Вінніпегу видавництво „Славута" випустило у світ третє видання збірки Ярослава Славутича п. н. „Завойовники прерій".

Перше видання вийшло в 1968 році, а друге — в супроводі англійського перекладу Р.Г.Моррісона в 1974 році.

Третє видання значно доповнене, супроводжене англійськими перекладами Р.Г. Моррісона, З. Оріони та Ореста Татчина і французькими Рене К. дю-Ґар. На відміну від попередніх, нове видання має поему „Скарга" про о. Агапія Гончаренка, першого українця в Америці, „Канадський славень" (український різновид) та інші твори, написані пізніше. Крім розділу, що дав назву збірці, уміщено „Полярні сонети" й цикл лірики „Північне сяйво". У полотняній оправі, книжка коштує 10 дол. з пересилкою.

Замовлення слід слати на адресу: Slavuta Publishers, 72 Westbrook Drive, Edmonton, Alta, Canada T6J 2EI.

Пересунення на найвищому пості в штабі армії СССР викликало здивування

Москва. — Офіційне пресове агентство Совєтського Союзу ТАСС повідомило, що Політбюро замінило шефа штабу совєтської армії маршала Ніколая В. Огаркова іншим маршалом Сергеєм Ф. Ахромеєвим. Ці переміни чи осунення Огаркова з найвищого армійського посту викликали на Заході здивування і зацікавлення рівночасно, бо звичайно за такими пересуненнями скривається більша справа, а може навіть чистка в армійському старшинському корпусі, як це вже не раз було в комуно-московській імперії Н. Огарков був шефом генерального штабу від 1977 року, а крім того він виступав в ролі головного речника найвищого совєтського командування при вияснюванні інвазії совєтської армії на безборонний Афганістан в 1979 році, а також після зістрілення совєтськими військовими джетами південнокорейського пасажирського літака над островом Сахалін.

У поясненні ТАСС говориться, що Н. Огаркова замінено у зв'язку з його переходом на іншу позицію, але це стара совєтська фразеологія до якої на Заході вже навіть не прив'язують великої уваги. Відомо натомість що Н. Огарков дав поштовх до модернізації совєтсько армії, постарався про наймодерніше для неї озброєння, змінив стратегію оборони і ведення війни в добі нуклеарних ракет та підніс престиж цієї армії в очах багатьох країн світу. Але, не зважаючи на те, його таки зняли з найвищого посту в армії без подання поважної причини. Військова газета „Красная Звезда" надрукувала велику історію -життєпис нового керівника штабу маршала С. Ахромеєва, вихваляючи його військові досягнення, але натомість дуже мало присвятила місця звільненому маршалові Н. Огаркову. Ще кілька днів тому на Заході говорили про Огаркова, як можливого наслідника маршала Дімітрія Устінова, міністра оборони СССР. Деякі аналітики ще й тепер не виключають такої можливости.

Західні дипломати в Москві висловлюють думку, що з осуненням Огаркова розпічнеться чистка в совєтській армії на найвищому рівні.

У Вашінгтоні, дослідники підсовєтської проблематики не дали ще ясної відповіді на питання, що могло спричинитись до заміни Н. Огаркова. Більшість з них думають, що Огаркова здеградували, а не перенесли на інше, можливо вище становище у совєтській ієрархії. Треба відмітити, що армія і КГБ є фактичними керівниками сьогоднішньої імперії, кажуть аналітики, і деградація такого калібру старшини, яким був Огарков, означає знищення цілої його кар'єри. Очевидно, це тільки здогади, а майбутність покаже наскільки західні спостерігачі мали рацію.

У СВІТІ

ЧІЛІЙСЬКІЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ виїмковий стан у столичному місті Сантіяго і заборонив всякі демонстрації і більші зібрання, щоб таким чином припинити масові протести, організовані підпільною комуністичною партією й іншими опозиційними до теперішнього уряду партіями, які домагаються привернення демократичної системи в Чіле на що під теперішню пору не погоджується диктатор тієї країни ген. Авґусто Піночет, якого Москва називає „кривавим катом власного народу". Які є цілі Москви в Чіле й інших країнах Латинської Америки кожному відомо і тому у політичних колах на Заході не прив'язують великої ваги до пропагандивної кампанії совєтських засобів масової інформації проти чілійського уряду.

В ДЖАКАРТІ, ІНДОНЕЗІЯ, помер Адам Малік, визнаний індонезійським народом лідер, який самоосвітою добився високого становища у визвольному русі і допоміг Індонезії здобути самостійність в 1945 році. Малік помер на хворобу пістряка на 67-му році життя. Президент країни Суґарто, члени його кабінету і тисячі індонезійців прибули до Джакарти, щоб віддати останню прислугу людині, яка ціле своє доросле життя присвятила боротьбі за визволення власного народу. Джан Голдрідж, амбасадор З'єднаних Стейтів Америки й інші високі урядовці амбасади, репрезентували Америку на похоронах індонезійського борця і державного мужа.

НІКАРАҐУАНСЬКИЙ УРЯД сандіністів хоче використати загибель двох американців, які на добровільній базі правдоподібно допомагали антикомуністичним повстанцям привернути демократичну систему в їхній країні і загинули коли прокомуністичні війська збили гелікоптер повстанців над територією Нікараґуа. Тіла американців передадуть родинам в Америку, але сандіністи роблять усі заходи, щоб максимально використати цей випадок для своїх пропаґандивних цілей і засуду політики президента Роналда Реґена, який, мовляв, активно анґажується у підтримці „бандитів", які нелеґальним способом хочуть повалити законний уряд.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД запустив у стратосферу три нові сателіти з одної ракети. Цю інформацію подало до загального відома совєтське пресове аґентство ТАСС. Совєтські нові сателіти використовуватимуться для зв'язків з цивільними пасажирськими літаками, кораблями та для інших комунікаційних цілей.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЬ КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

А. ЧАЙКОВСЬКИЙ СТАВ ПЕРШИМ ШЕСТИКРАТНИМ ЧЕМПІОНОМ

Союзівка. — Андрій Чайковський (КЛК), 26-річний правник, який тепер проживає на Фльориді, вписався в історію українського тенісу на Північно-американському континенті, як одинокий шестикратний чемпіон в групі чоловіків, здобувши цей примат у 29-их тенісових змаганнях, що відбулись тут в суботу, неділю і понеділок, 1-3-го вересня, під час довгого „вікенду" з нагоди свята Дня Праці.

До цього року А. Чайковський поділяв цей визначний рекорд п'ятикратного чемпіона з Іваном Дурбаком (КЛК), здобувши раніші перемоги в 1976 до 1979, а відтак, повернувшись на Союзівку по трьох роках, в 1982 році. Від часу здобуття свого першого чемпіонату в 1976 році, А. Чайковський програв тільки три сети на Союзівці — в 1978 році проти Романа Купчинського в півфіналі, проти Данилка Нагірного в 1982 році у фіналі і цього року проти Юрія Гусаківського, якого він переміг у фіналі, 7-5, 3-6, 6-1.

В дорозі до фіналу А. Чайковський, який виказав не тільки першорядну фізичну справність, але й завзятість та концентрацію, елімінував В. Манька („Тризуб", Філядельфія) 6-3, 6-4, Степана Борисевича (ТУК, Чикаґо) 6-4, 7-5 і Корнила Чорнія (КЛК) 6-0, 6-0.

В цій групі, в якій стартувало 20 змагунів дуже вирівняного і відносно доброго рівня, вже в перших рундах прийшло до завзятих сутичок півфіналової якости: східній чемпіон Андрій Харкаліс (Пласт, Балтимор) програв до К. Чорнія у двох довгих сетах; така сама доля зустріла східнього віцечемпіона Адріяна Кутка („Тризуб"), якого елімінував минулорічний фіналіст Дан Копач (ТУК, Чикаґо), а цей останній піддався у третьому сеті К. Чорнієві з уваги на корчі в нозі.

Не менш завзятою була партія 14-річного Еріка Матківського („Чорноморська Січ", Нюарк) проти колишнього трикратного мистця Юрія Глови (ТУК), який тільки досвідом переміг талановитого Еріка в третьому сеті 6-3.

Вміжчасі минулорічний переможець Денис Чорній (КЛК), який елімінував в першій рунді 14-літнього, теж надзвичайно талановитого Михайла Шияна (КЛК) у трьох сетах, не встоявся проти Ю. Гусаківського (КЛК, Торонто), 3-6, 5-7, який, у свою чергу, елімінував у півфіналі Ю. Ґлову, 6-3, 5-5.

У припізненому з уваги на дощ фіналі в понеділок, А. Чайковський і Ю. Гусаківський змагались як рівний з рівним тільки два сети (7-5 Чайківський і 6-3 Гусаківський) і перші дві ігри третього сету, бо вже в третій ігрі Чайковський зломив серву Гусаківського, виграв свою до зера і не дав своєму молодшому противникові прийти до слова,

(Продовження на стор. 3)



Д-р Іван Флис (перший зліва) передає чашу УНСоюзу чемпіонові в групі чоловіків Андрієві Чайковському (другий зліва), а інж. Роман Ракочий (перший справа) вручає нагороду Юрієві Гусаківському.



Таня Стасюк перемогла в групі жінок і отримала нагороду від Івана Рабкевича.

В АМЕРИЦІ

БРУКЛИНСЬКА ВЕЛИКА лава присяглих ствердила, що у вісьмох передвиборах у Брукліні, Н. Й., в роках поміж 1968-1982 були випадки повторного шахрайства у голосуванні, включно із багатократним голосуванням певної групи політичних працівників, які користувалися фіктивними виборчими картками. Панель лави присяглих подав птиклади, незідентифікованих осіб, які в 1970-их роках голосували по десять разів, а у 1976 році одна із груп, що брала тоді участь у голосуванні, голосувала аж 500 разів у цих самих передвиборах.

СПРАВА АБОРТІВ є „критичним питанням у цій кампанії", згідно з думкою архиєпископа Бернарда Ф. Лова з Бостону. Він відчитав рішучого листа, підписаного ним і ще 17-ма католицькими єпископами з Нової Англії, в якому вони закликають виборців „взяти питання абортів за головну справу", вирішуючи на кого дати свій голос. Архиєпископ на пресовій конференції 5-го серпня в Бостоні сказав, що вони, ці 18 ієрархів, не кажуть виборцям докладно, на кого голосувати, але уважають за свій обов'язок вказати на невірну поставу деяких політиків, які схвалюють аборти. Він мав на увазі Джералдін Ферраро, кандидатку на віцепрезидента з рамени Демократичної партії, та губернатора Ню Йорку Маріо Квомо, обох італійців і католиків, які, проте, підтримають право на аборти, хоч проти цього суворо виступає Католицька Церква.

СТЕЙТОВИЙ СУДДЯ В НЮ ЙОРКУ Алвін Ф. Клайн, 5-го вересня, оголосив неконституційним розпорядження посадника міста Ню Йорку Едварда Кача, що стосувалося гомосексуалістів. Цим розпорядженням Кач забороняв дискримінувати в будь-який спосіб гомосексуалістів тим фірмам, підприємцям і установам, які виконували контрактові праці для міста. Суддя Клайн, видаючи свій осуд неконституційности, сказав, що посадник „узурпував владу законодавчого тіла — Міської ради, і тим недозволено вторгнувся в леґісляторську домену", видаючи своє розпорядження. Згідно з розпорядженням Кача жадна фірма чи установа, яка має контракт з містом, не мала права не приймати на працю гомосексуалістів чи інакше їх „кривдити". Такі правила може ухвалювати для міста лише Міська Рада, — сказав суддя. Посадник у відповідь судді каже, що він подасть відклик у цій справі до Апеляційного суду і також стaратиметься про відповідне законодавство в цій ділянці.

НА РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ Конвенції в Делласі був „помітно відсутній" колишній улюбленець Білого Дому Дейвид Стокмен, директор Бюра менеджменту і бюджету, бо йому якраз у той час пропонували незвичайно вигідну позицію поза Урядом — очолити Фінансову Корпорацію Америки. Стокмен відмовився від цієї оферти, хоч і з великим зусиллям. Він бажає залишитися на становищі директора Бюра ще деякий час, будучи певним, що Роналд Реґен виграє вибори.

16-го ВЕРЕСНЯ У ВАШІНҐТОНІ: СКАЖІМ НІ РОСІЙЩЕННЮ УКРАЇНИ, ТАК — УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У Канаді зворот „направо"

У минулий вівторок, 3-го вересня 1984 року, коли в ЗСА відзначувано „День Праці", в сусідній Канаді відбулися парляментарні вибори, які принесли „лявінну" перемогу лідерові консерватистів Браєнові Малруні. Проґресивно-консервативна партія здобула більше, як 160 мандатів на всіх 282 і розпоряджатиме однопартійною більшістю в новій каденції парляменту в Оттаві. Такої великої перемоги канадських консерватистів не було ще від 1958 року, коли консервативним прем'єром Канади став Джан Діфенбейкер, насправжній приятель українців, добрий знавець української проблематики. Ліберальна партія правила в Канаді 21 рік, з того 15 років прем'єром був П'єр Елліот Трудо який замолоду був комуністом, опісля став більш поміркованим, проте завжди залишився „лівим". Талановитий політик і зручний тактик Трудо, сам народженець французької провінції Квебеку, заслужився для Канади збереженням державної єдности Канади всупереч сепаратистичним тенденціям провінції Квебеку. Але, неприхильний, якщо не явно ворожий супроти З'єднаних Стейтів прагнув унезалежнити канадську економіку в цілості від ЗСА — цей на перший погляд патріотичний і шляхетний канадський напрямок політики довів у практиці до небувалої економічної кризи. Трудо сам зрікся свого посту прем'єра кругло рік тому і його наступник з Ліберальної партії Джан Тирнер зразу ж відмежувався від політики свого попередника, заявивши, що змагатиме до покращання відносин з Америкою. Проте це вже не врятувало Ліберальну партію від прогри.

Вислід виборів у Канаді має глибше політичне значення і куди поважніші наслідки, як тільки зміна осіб на становищі прем'єра. У тих канадських парляментарних виборах виявилося, що канадці „мали досить" лівого курсу політики Трудо, який свого часу був героєм Ліберальної партії, але й став її гробокопателем. „Лявінна" перемога консерватистів стала наявним доказом, що в цілій Канаді прийшов зворот в сторону консерватизму, рівнозначний з відворотом від лібералізму. Американські часописні аналітики й коментатори, знавці відносин в Канаді, давно заповідали, що коли здійсняться висліди опитів в Канаді, які заповідали перемогу консерватистів, то воно матиме також чималий вплив на американську громадську думку. Коли тепер в ЗСА опити всіх професійних аґенцій і окремих часописів виявляють куди кращі шанси перемоги республіканського кандидата Роналда Реґена як демократичного кандидата Волтера Мондейла, то перемога консерватистів в Канаді вказує, що в цілій Північній Америці настрої найширших кіл суспільства пішли „направо". Слід пригадати, що в Британії найпопулярнішим лідером є „залізна лейді", прем'єр Марґарет Тачер, і що в Західній Німеччині програли соціял-демократи та прем'єром є християнський демократ (консерватист) Гельмут Коль, та що навіть соціял-демократичний президент Франції Франсуа Міттеран займає виразне протисовєтське становище. Всі ці факти доводять до висновку, що загальний відворот від лібералізму в сторону консерватизму прийшов у висліді зрозуміння суті й характеру СССР та існуючої загрози від аґресивної політики совєтської імперії.

Зворот в сторону консерватизму стосується не тільки політики, — це загальна духова сфера, це зміна у психіці найширших мас населення. Це добрий прояв, це добрий знак часу, бо відворот від лівого лібералізму означає зворот в сторону моралі, краще відношення до проблем Церкви і релігії, більша пошана для традиції, для зберігання родини, відворот від тих ультра-ліберальних гасел, які у практиці довели до загального упадку моралі, головно серед молоді, до занепаду дисципліни у школах, до зросту наркоманії та до такого жалюгідного явища, як „мода" розводів, масові аборти, численні випадки вагітности малолітніх дівчат у середніх школах. Зворот до консерватизму-це добре і радісне явище, тісно пов'язане з ворожістю супроти комунізму й духового анархізму.

Нашим канадським землякам треба скласти сердечні ґратуляції. Новий прем'єр Браєн Малруні виступав на ІУ СКВУ. Хоч і за правління Ліберальної партії українці й інші етнічні групи в Канаді здобули собі закон про многокультурність і однаково Оттава, як столиці окремих провінцій, зокрема і спеціяльно провінцій Онтаріо на сході і Альберта на заході активно сприяли українській культурі та суспільній опіці, проте велика більшість канадських українців, як і українців в Америці, ставлять на найперше місце Україну, що про неї куди більше знають „праві", ані ж „ліві" в ЗСА і Канаді.

Володимир Яців

УКРАЇНСЬКО—ПОЛЬСЬКІ СТОСУНКИ ОЧИМА КРАКІВСЬКИХ ІНТЕЛЕКТУАЛІВ

Уминулому році, як какож і цього року, поміщувано в нашій пресі повідомлення із успішно відбутих українсько-польських конференцій, на яких українські і польські інтелектуали виголошували свої доповіді, де насвітлювано деякі історичні факти, що у своїх наслідках мали неґативний вплив на сусідські українсько-польські відносини. Треба ствердити, що організовання таких конференцій на вершках, не тільки побажане, але конче потрібне для обох сусідніх народів. Було б доцільним і дуже корисним для нас зорганізувати такі конференції і з іншими нам сусідніми народами, щоб обговорити дуже важливі наші сусідські справи.

Обговорювання відносин польсько-українських відбувається не тільки на конференціях зорганізованих в Канаді чи в Америці, але над такими важливими проблемами дискутують інтелектуали краківського Ягайлонського університету. Про ці справи можна дещо довідатися із статті Володимира Мокрого під заголовком „Продумувати прожите з українцями", що була поміщена в 4-му числі „Наше Слово" ц.р.

Автор статті стверджує, що з-понад десятилітнього потоку життя в Кракові й праці в Ягайлонському університеті, як також особистого наукового контакту з поляками він запримітив, що в останньому часі деякі польські інтелектуали почали інтересуватися справами, які неґативно впливають на польсько-українські стосунки. В. Мокрий каже, що поляки дотепер не були заінтересовані проблемою цих відносин... „Вони не питали українців, чи життя у Польщі й відносини з сусідами поляками, не змушують їх до того, щоб поводилися вони, як оцей злодій, що затирає за собою сліди власної української тотожности, та не топче останків своєї національної гідности. А його сусіди-поляки, щось підозрівають, ставляться з недовір'ям до нього, щось показують за його плечима, й тоді такому здемаскованому українцеві вираховують всі дійсні та перебільшені й зовсім надумані приклади з історії польсько-українських, якже часто драматичних — а через те важких для оцінки відносин".

У дальшому автор питається як почувається в таких обставинах молодий українець, для якого всі, навіть дійсні, приклади з історії, це тільки матеріял для передумання а не арґументи для сучасних часів, вже зовсім змінених? Чи обкиданий такими „арґументами" й звинувачений у не своїх провинах молодий українець не почувається так, як цей онук, котрому стерпли зуби від того, що ще мої діди з'їли терен?" Такі й подібні питання турбують тільки деяких інтелектуалів знайомих автора В. Мокрого.

До цього гуртка знайомих В. Мокрого належить історик д-р Єжи Дробішевський, якому відносини українсько-польські не байдужі. Він прожите з українцями глибоко „передумує" і опісля висловлює свою думку до поодиноких справ, які відносяться до польсько-українських стосунків. Професор історії д-р Є. Дробішевський, вихований у вільному „королівському" місті Дробичі, в якому проживав до 1945 року, є обзнайомлений з українським народом, його культурою, його мовою і його способом життя. Професор виголосив доповідь на тему його першого зіткнення з Україною і його народом, в якій представив стосунки між цими двома сусідніми народами. На думку доповідача — каже звітодавець, — не було поважних конфліктів між поляками й українцями, натомість було мирне й дружнє співжиття, яке почало погіршуватися в кінці 30-их років. Причиною цих ворожих відносин були „націоналістичні гітлерівські тенденції", які потрапляли" до польських і українських невеликих крикливих груп, що повірили у гітлерівські гасла і почали свої програмові акції. У 1934 році постала нова організація ОНР (Обуз Народово Радикальни) у Варшаві. Почались антижидівські ексцеси на вищих школах й на університетах. Адміністративна влада в Галичині почала свої акції проти українців. До мого міста Дрогобича, — каже прелеґент, приїхав загін КОП (Корпус Охрони Поґраніча), члени якого виховані у західних воєвідствах країни, били українських селян і знущалися над ними. Метою тодішніх адміністративних урядів було знеохочувати й відсувати чи оберігати українців від гітлерівських впливів, а фактично такі зарядження влади відсували їх від поляків і Польщі.

У розповіді д-р Дробішевський згадує своїх шкільних товаришів — українців — Лева Ванджуру і Степана Мацюрика, які були перес-

(Закінчення на ст. 4)

Наталія Даниленко

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАШИХ КУЛЬТУРНИХ НАДБАНЬ

II.

У 1927 році згорів музей вельможі Катерини Скаржинської, про це оповідав мені мій дідусь, який походив із Лубень на Полтавщині.

У шістдесятих роках в Україні почали видавати (малими накладами) книжки на тему народного мистецтва. Шість разів в рік виходить журнал „Народна творчість і етнографія". Читач, відкинувши наглядну пропаґандивну банальність, може знайти цікаві матеріяли.

У ЗСА і Канаді журнали українських жіночих організацій поміщували статті і розвідки на тему народного мистецтва (ноша, обряди, побут). Перевидано декілька книжок відомих учених: Хведорова Вовка, Вадима Щербаківського, Олекси Воропая. В американських і канадських бібліотеках переховуються цінні журнали „Нива", „Київська Старина", також бібліотеки НТШ, УВАН, Культурного Центру у Савт Бавд Брук, бібіотека Української Католицької Семінарії у Стемфорді. Зберігаються рідкісні давні видання.

СФУЖО видала бібліографію видань про народне мистецтво в Україні і на еміґрації.

Вернемося тепер до п'яти точок, згаданих на початку цієї статті:

1. Зберігати пам'ятки української народної творчости. В цьому випадку може послужити стаття Люби Волинець („Свобода" 6 і 7-го червня 1984). Всі наші музеї, архіви та індивідуальні збірщики повинні дотримуватися цих правил. Музей повинен бути „живою" інституцією, визнаною урядовими чинниками даної країни. „Живою", тобто провадити різнорідні курси, відчити, збагачуватися експонатами, служити не лише українській але загальній публіці. Інституція повинна відповідати всім вимогам музейництва даної країни, обов'язково має бути заінкорпорована. Нею повинна керувати Рада Директорів, бо тільки тоді може сподіватися урядової матеріяльної допомоги та бути втягненою у реєстр культурних установ даної країни.

2. Вивчати українську етнографію. Для зацікавлених народним мистецтвом є доволі наукових та науково-популярних матеріялів. Організатори виставок, курсів, танцювальних чи хорових ансамблів повинні звертатися за інформаціями до знавців за порадами.

Тим часом, що діється? Переглядаючи наші журнали, на світлинах бачимо жінок зодягнутих у румунські блюзки, на пластинках з патріотичними піснями виконавці в індійських сорочках та танцювальні ансамблі в румунсько-полтавських одягах. Румуни вже не раз протестували, щоб українці не виставляли їхніх вишиванок.

Члени Комісії Народного Мистецтва при СФУЖО домагаються, щоб речі, які не відповідають вимогам української ентнографії не виставляти і не вживати їх на імпрезах, конвенціях, зустрічах і репрезентаціях. Наша спадщина багата і розноманітна. Потрібно малих зусиль, знання і доброї волі, щоб цю ситуацію направити.

До точки 3 і 4. Ми повинні допомогти нашому загалові пізнати правила народного мистецтва. Для цього послужать школи українознавства і програми вишколу організації молоді. Вони вже над цим працюють. Їм потрібна підтримка та допомога знавців.

Треба також подбати про вишкіл етнологів. Старше покоління учених вимирає, їхнє місце повинні заповнити кадри молодих. Молоді славісти повинні спеціялізуватися в етнологічних студіях. Необхідно створити стипендійні фонди, що уможливили б їм закінчити навчання на европейських університетах, наприклад, у Відні, Празі чи Кракові.

Точка 5. Збірщикам важко розлучитися з цінними експонатами та передати їх музеям. Одначе тут повинен перемогти здоровий підхід до справи.

На жаль, наші музеї за вийнятком, можливо, Канади не мають відповідних приміщень, устаткувань, а головне матеріяльних засобів, щоб поставити ці установи на відповідний рівень.

У ЗСА єдиний Український Музей у Ню Йорку розвивається, дотримується усіх вимог американського музейництва, але власного відповідного будинку ще не має. Завданням нашого покоління є ці речі упорядкувати. Громадянство повинно взяти на себе цей обов'язок, як одно з завдань.

Комісія Народного Мистецтва при Світовій Федерації Українських Організацій старається згуртувати знавців окремих ділянок народного мистецтва в діяспорі; дописами, матеріялами і порадами допомогами кожному, хто цього забажає. Статтями в щоденнику „Свобода" в ЗСА і тижневиках у Канаді та бюлетені „Українка в Світі" інформується про пляни та осяги в цій ділянці.

Члени Комісії здебільшого живуть у ЗСА, також в Канаді та Европі. Потрібно зібрати інформації про стан речей в Канаді, Европі, Південній Америці й Австралії. Повідомляють, що деякі репрезентативні постійні українські інституції в Европі потребують експонатів. Їм треба буде помогти.

Члени Комісії є вдячні Українському Народному Союзові, що прихильно ставиться до їхньої праці.

Ми запрошуємо всіх, що хотіли б своїм знанням чи конструктивною критикою долучитися до нашої праці. У згаданих справах просимо звертатися до референтки народного мистецтва СФУЖО: Natalia Danylenko, World Federation of Ukrainian Women's Organizations, P.O. Box. 261 Postal Station "M", Toronto, Ont., Canada, M6S 4T3.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО ІСТОРИКА-ФІЛОСОФА А. ЗІНОВ'ЄВА

Прочитала я в числі „Свободи" з 23-го серпня дуже вартісну статтю Ренати Бабак п.з. „До суті справи" та й пригадала, що колись і я зустрічала в пресі прізвище А. Зінов'єва.

На жаль, не доводилося мені читати біографію цього історика-філософа-професора Александра Зінов'єва. Але з деяких коротких відомостей про нього складається враження, що він прибув на Захід з тією еміґрацією, яка називає себе „третьою хвилею". Здається, приблизно 10 років тому почався цей „великий ісход" з СССР, по візах до Ізраїля. Частина туди й поїхала, деякі залишилися в Західній Европі, а досить велика кількість попала до ЗСА.

Де саме „осів" цей філософ я й не знаю, але колись мені передали число щоденника „Новоє Рускоє Слово" з великою статтею Дейвида Тарського п.з. „О Воінственних парадоксах...".

У цьому дописі згадувалася книжка А. Зінов'єва, яку він видав у Льозанні в 1983 році. Головна увага була засереджена на розділі „О пріродє сталінізма...".

Автор книжки досить „закручено філософствував" про епоху сталінізму, всі його міркування мене дуже обурювали, але я хочу зупинитися на деяких окремих деталях із цього твору.

А. Зінов'єв називає Сталіна „великаном історії", а себе „обломком великої епохи" і твердить, що „ця епоха заслуговує не засудження, а зрозуміння й виправдання...".

Після того, як Хрущов „розвінчав" Сталіна, А. Зінов'єв висловився, що „великан історії" (Сталін) посковзнувся на шкурці з кавуна і зламав собі хребет". „Шкурка" — це доклад Хрущова на партійному з'їзді.

Коли, після „розвінчання" Сталіна лаяли, то історик-філософ цим дуже обурювався і заявляв: „Мертвого лева (Сталіна) може копнути й осел (Хрущов)".

Про сталінські репресії він висловився, що „репресії не грали такої великої ролі, головне тоді було позитивне (що ж саме?), а не неґативне".

Про страшні роки розкуркулення, колективізації, голоду, коли були знищені мільйони селян, цей історик-філософ-професор писав, що: для тих „хто мислив великими категоріями", то було - „благо для села..."

Перечитавши уривок з книжки, я б сказала „божевільного маячіння", Александра Зінов'єва, мене огорнув жах. З якою ціллю „дисидент" прибув на Захід? Це ж „Троянський кінь" у вільному світі! Його книжки та інтерв'ю „промивають мозки" наївним людям, яких тут, на жаль, не бракує. Він (а чи він один такий?) розкладає суспільство, підміновує, руйнує країни з демократичним устроєм, країни, де він сам користується всіма благами.

І приєднуюся я до голосу Ренати Бабак, коли вона у своїй статті запитує усіх діячів діяспори: „де є наші наукові та громадські установи де є наші інтелектуали, де є провідники наших політичних партій і чи вони дають відсіч таким „експертам-совєтологам?!".

Л. Дончук
Філядельфія, Па.

„БОГУ ДЯКУВАТИ, ЖИВУ..."

У рецензії „Ключ до 'Записок НТШ'" („Свобода", ч. 163 з 25-го серпня ц.р.) проф Петро Стерчо написав: „Треба висловити спеціяльне признання тим українським науковцям, які від 1950-их років працювали й далі працюють в Індіяна університеті, зокрема авторові 'Покажчика' та сл.п. проф. д-рові Андрієві Турчинові, що в цьому університеті знайшлися 'Записки НТШ' за повних 90 років".

Стверджую, що, Богу дякувати, я ще живу, та, що автор 'Покажчика' працював у відділі каталогізації і розбудовою колекції не займався.

Андрій Турчин
Блумінгтон, Інд.

КОЛЬОРОВІ ДЕРЕВОРІЗИ...

У вашому щоденнику появилася в числі 147 рецензія Івана Дурбака на мистецьку виставку в Гантері, де мої графічні праці автор називав картинами й акварелею. Насправді це були кольорові дереворізи, кольорова ґравюра, вінильрит і серіґраф.

Буду вдячний за поміщення цього короткого спростовання.

Роман Василишин
Філядельфія, Па.

В БЕЙРУТІ, ЛИВАН, продовжуються бомбові замахи на урядових осіб. У середу, 5-го вересня, малощо не загинув в такому бомбленні міністер шкільництва Салім Госс, який був дуже близько до запаркованого автомобіля „напакованого" 165 фунтами динаміту й іншого вибухового матеріялу. П'ять осіб загинуло в цій експльозії і 28 були тяжко поранені.

З ВАТИКАНУ ПОВІДОМИЛИ, що Папа Іван Павло II, крім Канади, відвідає **ще цієї осені** Домініканську Республіку, Пуерто Ріко і Еспанію. Часу відвідин покищо не подано до відома.

Слава Дрималик-Шевчик

СПРАВЖНІ ВАКАЦІЇ

– Де поїхала? Як кажеш? Очо Ріос?-Марті так здавило голос, що зразу мусіла ковтнути зимної води з льодом, а то не спроможна була видобути звуку із стисненого враженням горла. З чорної телефонічної слухавки, зручно покладеної між правим вухом і рам'ям, далі цокотіли Ірчині слова:

— Уяви собі! Подібно, минулого року була два тижні в Югославії. Раніше тиждень... зараз, зараз, нехай нагадаю. Ага! На острові Ст. Томас. Що кажеш? Ні, докладно не знаю, де це є, але кажуть, що там чудово! Море — піскова пляжа — а захід сонця!

Ірина аж вмовкла, а в Мартиній уяві несподівано десь виринув десь давно бачений образ. Золотавий серп пляжі, безкрая синь соняшного простору і насичене зеленню плесо води морщиться при березі бризками, глибшає темними смугами переливів аж до обрію, де пливе самітний білий вітрильник.

— А все їздить сама! Діти? Діти до табору, а чоловік, здається риболовить у Міннесоті, чи щось таке... Що кажеш? Ти дуже зайнята. Та я вже кінчу. Ще забіжу то Тасі розказати... Подумай моя люба — таке життя!

Марта поволі поклала слухавку і повернула спітніле лице під теплий подув вітряка. „Чому якраз сьогодні мусіло попсуватися охолоджування? Температура 90 ступенів, а механік обіцявся прийти аж завтра..." А — ліниво снувалися думки, задуха зростала. „Ще треба попрасувати деякі речі, спакувати валізи... Ще й тісто на рогалики в холодільнику..." нагадала. І чомусь оці вже близькі вакації, властиво перші правдиві вакації від декілька років виглядали чимось далеким, просто тяжким до зреалізування, не згадуючи вже про необхідні дрібниці, що їх ще треба буде виконати, то чи аж варто було на них ждати, так ними радіти?

Правда, на світлинах все виглядало чудово. На горбку хата в зелені, величезна сріблиста сосна перед ґанком з білими колонами, вдолині крута пільна дорога, майже... така сама як колись біля тростянецького приходства. Мабуть, і це рішало про її постанову, хоча, очевидно, нікому про це не говорила.

Пан Дзюньо, власник цієї сільської оази, прихвалював її красу золотоустими ораціями:

— Добродійко! Повітря — як кришталь! Ідеальна тиша, спокій. Очевидно і річка недалеко, чиста, неглибока, а риб — стільки! — широко розкладав руками. За ліском знову озерце, гарна пляжа, човник... раз у тиждень прогулянка малим корабликом уздовж берегів! — Пан Дзюньо у захваті підіймав угору свої блакитні, дещо випуклі, очі і сипав дрібненькими суперлятивами з таким ентузіязмом, що навіть невіруючим являвся виразно перед очима оцей зелений вакаційний рай!

Марта вправним рухом клала наліво попрасовані дитячі речі і намагалася держати в уяві образ сріблистої сосни і риболовної річки. Одначе цей малюнок дивовижно мінявся: зелена вода насичувалася синню і м'яким заливом обіймала золотаву пляжу. Десь ледь-ледь маяв у її думках білий вітрильник і пальчастими долонями клалася на піску тропікальна пальмова тінь.

— Все готове? — веселий голос Осипа розбив ущерть мальовничий міраж. — Ні, не готове! — обурилася Марта. Що має бути готове?

— Як що? — Осип аж пристанув і здивовано глянув на неї. — Адже ж ми вже їдемо на вакації, що з тобою? — Осиповий добрий настрій був зовсім не впору і Марта бачила як її слушне обурення так заливало ідилічний малюнок, що не залишався навіть клаптик поля чи смерекової вітки.

— Що зі мною? Легко тобі говорити! Тут ще треба і те, і се, спакуватися. І гарячо, нема холодження...та й взагалі, що ж таке незвичайне у тих сільських вакаціях! — докірливий голос раптом піднявся угору на цілу октаву вище.

— Мартусю! То може виберемося кудись у тропічні країни, де пальми і гаряча румба? — добрий гумор Осипа довів до вершка.

— А чому би ні! Інші люди їдуть, оглядають світ; вони вміють влаштуватися! От — хоч би така Ітя! Вона кожного року кудись інакше — і то сама! То Европа... Дубровнік такий прекрасний! То знову Караїбські острови, а тепер Очо Ріос! — драматично сплеснуло нове лискуче слово.

— Не диво, що так молодо Ітя виглядає, — продовжувала Марта свою мову, — вона така уся елегантна засмагла на бронз. І ці золоті сережки при темній шкірі... А ти чув про Очо Ріос? — несподівано заатакувала Марта.

— Ні, справді не чув. А відносто Іті, то вона дійсно гарна жінка, із цим чорним волоссям і засмаглим тілом — справжня циганська красуня! — Надто охоче погодився Осип і, примістившись вигідно у фотелі біля продуву, сягнув по новий часопис. Марта мовчала. У відкритих валізах росли рівно покладені ряди, шелестіли листки паперу і в гарячій тиші одностайно гудів вітрак.

І поїхали. Авто мчалося гладким „гайвеєм" із надмірною скорістю, Ромчик і Тася широкорозплющеними очима дивились на пробігаючі поля-ліси (Мамо, коники! Мамо!), наладований баґажник авта ледве вміщав череваті валізи, чорна Фіфка приміщена високо над заднім сидженням авта застигла у німому котячому подиві незвичайної ситуації.

„Уже недалеко" слідкувала в думках Марта, бо чорна нитка мапної дороги виразно скручувала біля річки з дивною назвою Тіппекану, а там уже — майже вдома! Якраз добре, бо уже сиві сутінки клалися на далеких полях, плила росяна вологість і над смугастим обрієм глибшала синь вечірнього неба.

Під'їздили пільною дорогою підгору вже в темряві. Духмяно пахло нагріте сонцем зілля, бреніли цикади і на небосклоні почали сипатися перші літні зорі.

„Це певно наша хата", — подумала Марта, коли поміж темними силюетами дерев заблимали світла. Їй було так легко і добре, майже зовсім так само, як ще колись, коли вона під'їздила вечірньою порою під оплетений диким виноградом ґанок старого білого дому. Далеко позаду залишилося задимлене місце, тіснозакреслені вулиці і напружені дні... Туу-ту-ту — різко перебила автова трубка і Осипів голос: — Є там хто? Виходьте — показуйте дорогу!

Темрява заметушилася світлами, голосні поклики, і в ясній смузі рефлектора уже біг назустріч пан Дзюньо.

— Просимо — просимо! — вітався радісно, — Тут,

(Закінчення на ст. 4)

ОСІННІ МІСЯЦІ — ЦЕ ЧАС ІНТЕНСИВНОЇ СОЮЗОВОЇ ПРАЦІ. НЕ МОЖЕ БУТИ НІ ОДНОГО ВІДДІЛУ, ЯКИЙ НЕ ВИКОРИСТАВ БИ ЦИХ МІСЯЦІВ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ СВОГО ВІДДІЛУ ТА СКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Помер д-р Роман Лисяк

Стоні Пойнт, Н. Й. (Я.П.) — Тут, у своєму домі, кілька днів тому помер самітно відомий лікар-громадянин і меценат українських установ, спеціяліст-шкірних недуг, д-р Роман Лисяк, на 74-му році життя. 25 років св. п. Р. Лисяк працював як психіятр-лікар в Стейтовій школі-лікарні Лечворт Вілледж для умовоупосліджених в Тіллс, Н. Й., аж до його виходу на емеритуру чотири роки тому. Похоронні відправи розпічнуться о 10-ій год. ранку в Спрінг Веллі, в понеділок, 10-го вересня, в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла, а звідти тлінні останки Покійного будуть перевезені на православний цвинтар св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Брук, Н.Дж. Панахиду буде відправлено напередодні, в неділю, 9-го вересня, о 7-ій год. вечора в похоронному заведенні Сніффен Ф'юнерал Гом, 154 Вест Сентрал авеню в Спрінг Веллі.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЬ...

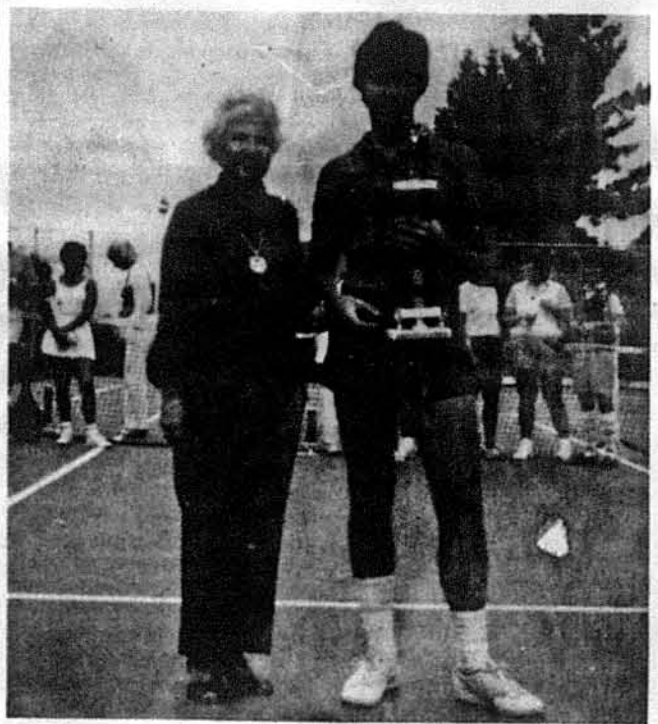
(Продовження зі стор. 1)



Марія Душник, Надія Матківська і Володимир Квас вручають нагороди д-рові Зенонові Матківському (другий зліва) і Олегові Богачевському.



Юнаки 18 років і нижче Марко Оришкевич (другий зліва) і Ігор Надбережний (другий справа) прийняли нагороди і ґратуляції від д-ра Івана Флиса (перший зліва), Надії Матківської і Івана Рабкевича.



Чашу свого імени вручила Марія Душник Ігореві Надбережному.



Д-р Іван Флис, Надія Матківська і Йосип Лисогір вручили нагороди Юрієві Савчакові і Олександрові Олинцеві.



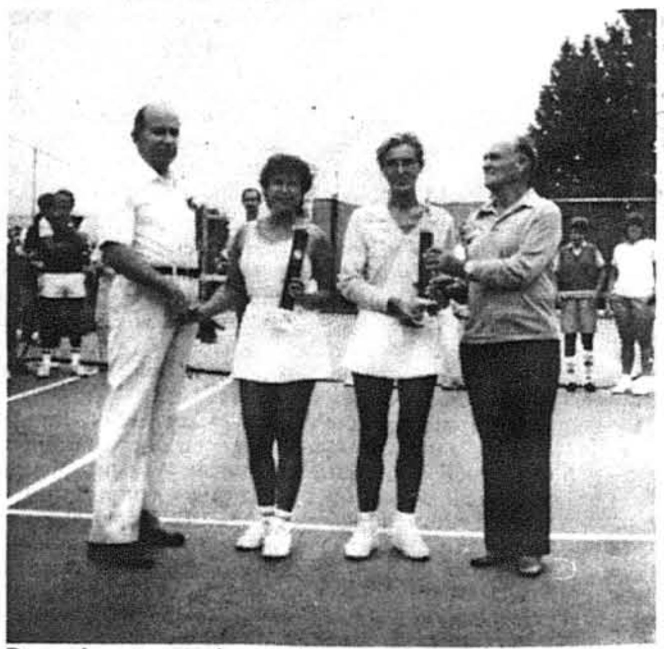
Роман Сидорак (другий зліва) і Евген Олинець приймають трофеї від Володимира Кваса і Йосипа Лисогора.



Константин Бень приймає ґратуляції і чашу УНС від Марії Душник. Борис Кучинський від'їхав раніше, отримавши чашу від інж. Романа Ракочого.



Юначки Наталка Сиротюк (зліва) і Роксоляна Матківська прийняли нагороди від Зенона Снилика.



В групі старших жінок нагороду Мирославі Богачевській (друга зліва) і Тамарі Вишиваній-Кеннон вручили д-р Іван Флис і д-р Михайло Снігурович.



Лесь Кальман, переможець в наймолодшій групі юнаків, приймає чашу від Володимира Кваса. Гю Рейні від'їхав раніше.

виграючи сета 6-1. А. Чайковський, крім чаші УНСоюзу, вписався вдруге на перехідній чаші св. п. інж. Богдана (Дади) Рака.

У цій сильній групі бракувало тільки Д. Нагірного, Юрія Харука і Юрія Фалинського з відомих тенісистів.

У групі жінок (5), також вирівняній, як і усі інші в цьому турнірі найкращою виказалась 15-літня Таня Стасюк із Сан Франсіско, Каліф., яка елімінувала теж дуже добрих сестер Ліду і Таню Савчаків, молодшу 15-літню Ліду у півфіналі 6-1, 6-2, а у фіналі двократну чемпіонку в цій групі, Таню 6-0, 6-0.

У старшій віком групі жінок (35 і вище), минулорічна чемпіонка Мирослава Богачевська (КЛК) успішно оборонила свій примат, перемігши у маратонному фіналі минулу трикратну чемпіонку Тамару Вишивану-Кеннон (Союзівка), 6-7, 6-3, 6-3. В цій групі 29-ий рік підряд змагалась сеньйорка Марія Душник, одинока змагунка, яка є учасницею всіх крайових турнірів на Союзівці.

У трьох групах сеньйорів не було несподіванок, за вийнятком чисельної (18) і сильної групи молодших сеньйорів 35 років і вище, в якій вперше від п'ятьох років змагався д-р Зенон Матківський („Чорноморська Січ"), чемпіон старшої групи. І тим разом д-р Матківський виказав бездоганну форму, не програючи сета в дорозі до примату. Він переміг у півфіналі д-ра Ярослава Сидорака (Союзівка), 6-2, 6-2, а у фіналі минулорічного переможця Олега Богачевського (КЛК), 6-1, 6-2. У півфіналі О. Богачевський елімінував Юрія Граба (КЛК), 6-1, 6-0.

Нового чемпіона має також група сеньйорів 45 років і вище в особі Юрія Савчака („Тризуб"), який перейшов до цієї групи цього року з нижчої віком групи. Він переміг у фіналі свого приятеля — тризубівця Олександра Олинця у завзятій трисетівці, 3-6, 6-2, 6-1. У півфіналах Ю. Савчак переміг Андрія Пащука 6-0, 6-2, а О. Олинець Зенона Снилика („Ч.Січ") 6-1, 6-2. Ю. Савчак вперше вписався на пропам'ятну чашу св. п. д-ра Володимира Гука.

Не було змін в групі сеньйорів 55 років і вище, в якій Константин Бень (КЛК) переміг у фіналі Бориса Купчинського („Ч. Січ") у тригодинному маратоні 5-7, 6-3, 6-3. В цій групі змагався сеньйор українських тенісистів д-р Ярослав Рожанковський (КЛК).

У групі переможених сеньйорів (молодших) М. Губчак (Союзівка) переміг Юрія Витановича (КЛК) 7-6, 6-1.

У групі юнаків 18 років і нижче перше місце здобув Марко Оришкевич (ТУК Чикаґо), перемагаючи у фіналі Ігоря Надбережного, 6-4, 6-4. У півфіналах М. Оришкевич елімінував Андрія Волошка, 6-2, 6-0, а І. Надбережний Петра Кушніра, 6-4, 6-4.

Роман Сидорак (Союзівка), минулорічний переможець в групі юнаків 14 років і нижче, заступив свого старшого брата Андрія (неприсутній з уваги на навчання в школі), детронізуючи минулорічного переможця в групі 16 років і нижче, Евгена Олинця („Тризуб"), 6-4, 6-1. У півфіналах Р. Сидорак переміг молоденького Данилка Матківського („Ч. Січ") вислідом 6-0, 6-0, а Е. Олинець Андрія Гайдукевича, 6-2, 6-2.

У наймолодшій групі юнаків 14 років і нижче, Лесь Кальман (ОДУМ) переміг у фіналі Гю Рейні (КЛК), 6-3, 6-4. Раніше Л. Кальман елімінував Петра Клима (Союзівка), 6-2, 6-4, а Г. Рейні М. Сарахмана („Тризуб"), 6-0, 6-2.

У різній віком групі юначок перше місце здобула Наталка Сиротюк (Пласт) добившись перемоги у фіналі над Роксоляною Матківською („Ч.Січ"), 7-5, 6-2, а третє і четверте місце здобули Ксеня Кизик (КЛК) і Марта Кутко („Ч. Січ").

Турніром проводила комісія в складі: інж. Роман Ракочий, ст., інж. Ю. Савчак, З. Снилик, д-р З. Матківський, Орест Кизик, Юрій Петрикевич і Олесь Попович.

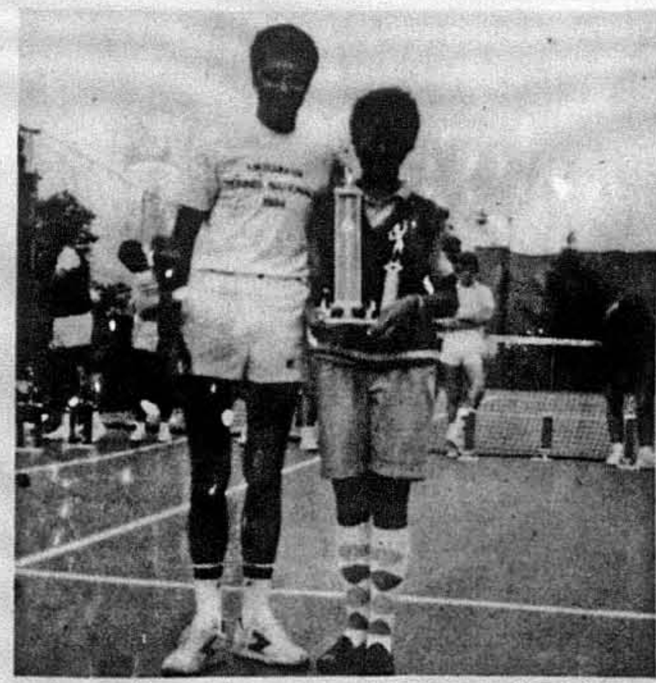
Нагороду Марії Душник за найкращу поставу отримав І. Надбережний, а нагороду за найкращий поступ в тенісі отримала К. Кизик.

Як було вже проголошено минулого року, фіналісти всіх груп, крім трофеїв УНСоюзу, отримали грошові нагороди із спеціяльно встановленого фонду, що ним відає з рамени турнірової комісії д-р З. Матківський. Грошові нагороди, що їх фіналістам вручила Надія Матківська розподілено в такому порядку: чоловіки — 500 і 250 дол.; молодші сеньйори — 250 і 125 дол.; сеньйори 45 і вище — 125 і 75 дол.; сеньйори 55 і вище —

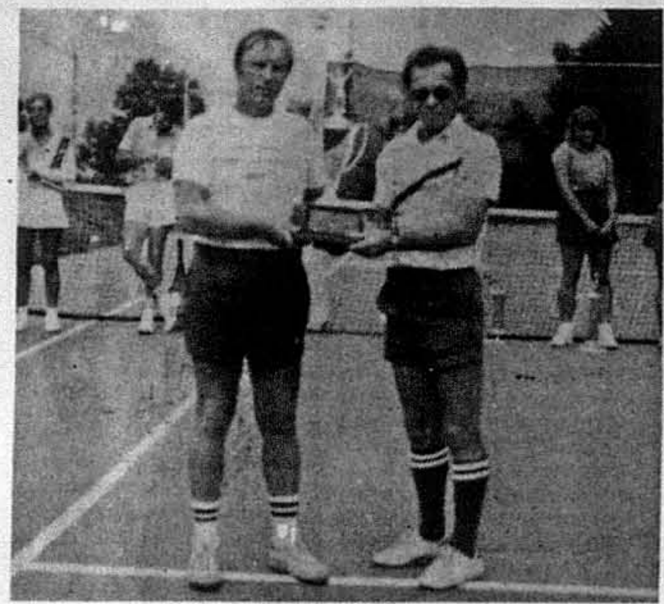
(Закінчення на ст. 4)

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЬ...

Закінчення зі ст. 3.



Чашу за найкращий поступ в тенісі отримала Ксеня Кизик від свого старшого брата і члена турнірової комісії Ореста Кизика.



Зенон Снилик (справа) вручає пропам'ятну перехідну чашу д-ра В. Гука Юрієві Савчакові.

125 і 75 дол.; жінки — 100 і 50 дол.; жінки 35 і вище — 50 і 25 дол.; дві старші групи юнаків — кожний фіналіст по 50 дол.; молодші і юначки — по 25 дол.

Грошовий фонд задуманий на частинне покриття коштів подорожі та перебування на Союзівці чи її околицях. Цього року до фонду вложили гроші: УНСоюз, фірма Інджектомолд в Чикаго (власники Алям Сокологорський і Степан Борисевич), Іван Гинянський, Ксеня Рак і д-р З. Матківський, який свою нагороду повернув назад до фонду.

Відкриття змагань відбулось в суботу по полудні. Церемонією проводив інж. Р. Ракочий, який привітав членів Екзекутиви УНС — головного касира Уляну Дячук, головного організатора Степана Гавриша, почесного члена Головного Уряду Марію Душник, управителя оселі Івана Рабкевича, конферансьє Аню Дидик. Від УСЦАК вітав учасників Олег Напора, а офіційно змагання відкрила У. Дячук, бажаючи змагунам успіхів. Після піднесення прапорів і відіграння гимнів тенісисти і пливаки продовжували вже раніше започатковані змагання.

У понеділок, в ранніх пополудневих годинах, після роздачі нагород змагання закрив головний предсідник УНС д-р Іван Флис, попрощавши учасників та запросивши їх приїздити на Союзівку, втішатись нею і брати участь в усіх змаганнях, а молодь також в усіх інших літніх програмах. До змагунів коротко теж промовляли інж. Р. Ракочий, І. Рабкевич і З. Снилик.

Нагороди фіналістам вручили: д-р І. Флис, головний радний Володимир Квас, І. Рабкевич, Й. Лисогір, М. Душник, д-р М. Снігурович інж. Р. Ракочий, З. Снилик і О. Кизик.

Спущенням прапорів закінчено змагання.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

28-мі плавацькі змагання у яких брало участь 18 хлопців і 17 дівчат, відбулися в суботу перед і після полудня в басейні Союзівки.

В проводі змагань були: д-р Роман Слиж, Олесь Напора, Юрій Граб, Марко Криштальський, Христина Кушнір, Ірина Слиж, Іванна Яців, Надія Слиж.

Нові рекорди здобули:

Хлопці (8-10): Павло Задерей (Пласт, Олбані): 50 метрів, довільний стиль 38.8 сек.; 25 м. грудний стиль 23.6 сек.; 25 м. метелик 19.8 сек.;

Хлопці (11-12): Микола Задерей (Пласт, Олбані): 25 м. метелик 18.6 сек.; 4 х 25 м. гінці довільний — О. Якубович (Пласт, Олбані), Д. Федорика (Пласт, Ст. Луіс), М. Задерей (Пласт, Олбані), П. Задерей (Пласт, Олбані) 1 хв., 13.4 сек.

Хлопці (15 років і вище): Григорій Кушнір (Пласт, Джерзі Сити) 50 м. горілиць 35.5 сек.; Микола Могучий (Пласт — Пассейк), 100 м. довільний 1:01.0 сек.; Маркіян Ковалюк (Пласт — Монтреаль) 50 м. метелик 30.1 сек.; 50 м. довільний 26.9 сек.

Дівчата (15 років і вище): Рома Кушнір (Союзівка) 100 м. змінний 1:21.1 сек.; 100 м. довільний 1:10.7 сек.

ЗАГАЛЬНЕ КЛЮБОВЕ ТОЧКУВАННЯ

УСВТ „Чорноморська Січ" 75 точок; Пласт Олбані — 58 точок; Пласт Джерзі Сити — 40 точок; Пласт Вашінгтон — 30 точок; Пласт Ню Йорк — 17 точок; Пласт Монтреаль — 17 точок; Пласт — Ст. Луіс, Мо. — 16 точок; Союзівка — 15 точок; КЛК — 9 точок; Пласт, Дітройт — 9 точок; Пласт, Ню Джерзі — 8 точок; Пласт, Пассейк — 8 точок; Тризуб, Філядельфія — 7 точок; Пласт, Нюарк — 6 точок; Пласт, Ню Гайвен — 2 точок.

Висліди поодиноких конкуренцій:

Хлопці (8-10 років): 25 м. Довільний — Юрко Чопівський 21.7 сек.; Олесик Федорика; 50 м. Довільний — Павло Задерей 38.8 сек; 25 м. Горілиць Олесик Федорика 28.9 сек.; 25 м. Грудний Павло Задерей 23.6 сек.; Юрко Чопівський; 25 м. Метелик Павло Задерей 19.8 сек.

Хлопці (11-12 років): 25 м. Довільний Олесь Якубович 18.7 сек.; Христіян Шалай, Адріян Підлуський; 50 м. довільний Микола Задерей 37.2 сек.; Олесь Якубович, Христіян Шалай; 25 м. Горілиць Дам'ян Федорика 21.4 сек. Адріян Підлуський; 25 м. Грудний Микола Задерей 21.0 сек.; Олесь Якубович; 25 м. Метелик, Микола Задерей 18.6 сек. рекорд; 4 х 25 м. Гінці — Довільний О. Якубович, Д. Федорика, М. Задерей, П. Задерей, 1:13.4 сек.

Хлопці (13-14 років): 50 м. Довільний Роман Якубович 38.0 сек., Юрко Граб; 50 м. Горілиць Роман Якубович 51.3 сек.; 50 м. Грудний Юрко Граб 53.8 сек., Роман Якубович.

Хлопці (15 років і вище): 50 м. Довільний Маркіян Ковалюк 26.9. сек.; Григорій Кушнір, Микола Могучий; 100 м. Довільний Микола Могучий 1:01.0 сек.; Олесь Січ, Марко Надбережний; 50 м. Горілиць Григорій Кушнір 35.5 сек.; 50 м. Грудний, Маркіян Ковалюк 33.0 сек., Іван Білон; 50 м. Метелик Маркіян Ковалюк 30.1 сек.; 100 м. Змінний Олесь Січ 1:15.6 сек.; 4 х 50 м. Гінці — Змінний О. Січ, М. Ковалюк, Г. Кушнір, М. Надбережний 2:16.2 сек.

Дівчата (8-10 років): 25 м. Довільний Таїса Бокало 20.0 сек. Галина Зиблікевич, Таня Джонстон; 50 м. Довільний Таїса Боколо 46.2 сек.; Андрея Кушнір, Дженуарі Шулудко; 25 м. Горілиць Андрея Кушнір 24.4 сек., Таня Джонстон, Галина Зиблікевич; 25 м. Грудний, Таня Джонстон 28.3 сек.; Таїса Бокало, Ліда Підлуська; 25 м. Метелик Андрея Кушнір 26.2 сек., Галина Зиблікевич, Ліда Підлуська; 4 х 25 м. Гінці — Довільний Т. Джонстон, Т. Бокало, Дж. Шолудко, Л. Підлуська 1:42.5 сек.;

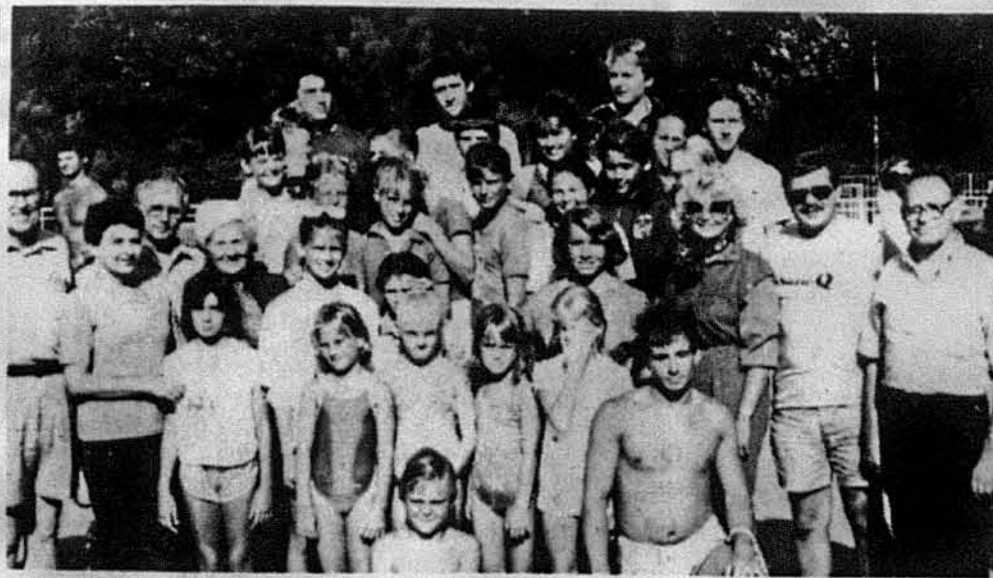
Дівчата (11-12 років): 25 м. Довільний Ліса Шматолоха 16.9 сек., Міка Пащин, Ліля Городиська; 50 м. Довільний Ліса Шматолоха 40.2 сек., Ліля Городиська; 25 м. Горілиць Міка Пащин 21.0 сек., Ліля Городиська, Уляна Бігун; 25 м. Грудний, Міка Пащин 23.5 сек., Уляна Бігун; 25 м. Метелик Ліса ШМатолоха 21.7 сек.; 4 х 25 м. Гінці — Довільний У. Бігун, М. Пащин, Ліля Городиська, Ліса Шматолоха 1:12.4 сек.

Дівчата (13-14 років): 50 м. Довільний Маруся Кушнір 32.9 сек., Рената Данчевська, Леся Коропей; 100 м. Довільний Леся Коропей 1:52.7 сек. Наталка Троян; 50 м. Горілиць Маруся Кушнір 41.2 сек. Рената Данчевська 50 м. Грудний Рената Данчевська 1:06.5 сек.

Дівчата (13-14 років): 50 м. Метелик Маруся Кушнір 36.8 сек.; 4 х 50 м. Гінці Довільний Р. Данчевська, М. Кушнір, Н.Троян, А. Кушнір 3:02.2 сек.

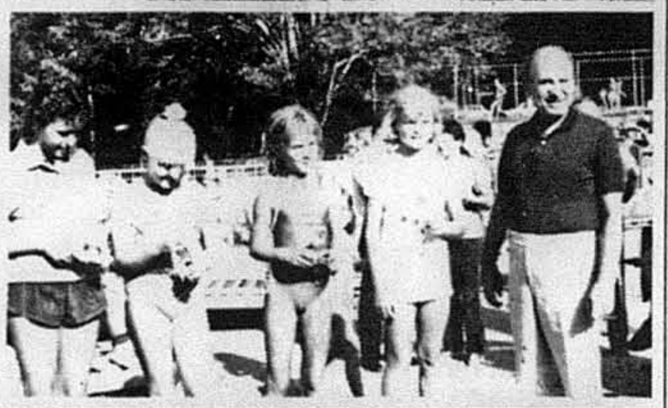
Дівчата (15 років і вище): 100 м. Довільний Рома Кушнір 1:10.7 сек.; 50 м. Горілиць, Рома Кушнір 37.3 сек., Ляриса Ісаїв; 50 м. Грудний, Ляриса Ісаїв 48.2 сек.; 100 м. Змінний Рома Кушнір 1:21.1 сек., Ляриса Ісаїв.

Роздача трофеїв і стяжок, які уфундував УНСоюз відбулася після змагань коло басейну. Нагороди роздавали змагунам члени Екзекутиви УНСоюзу, члени Головного Уряду УНС, члени проводу плавацьких змагань, управитель Союзівки Іван Рабкевич, Аня Дидик. Д-р Роман Слиж подякував змагунам за участь, членам проводу за переведення змагань, УНСоюзові за уфундовання трофеїв і закрив змагання.



Фраґменти із церемонії вручення нагород молодим пливакам біля басейну на Союзівці.







ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ВИТРАТИВ понад три мільйони долярів на охорону південнокорейського президента Чун Ду Гвана. Біля 23,000 поліціянтів охороняють корейського гостя, проти приїзду якого в Японії протестували комуністи, соціялісти й інші ліві дрібні партії, але уряд натомість надіється на поліпшення відносин з тією розділеною на дві частини країною, яка 36 років перебувала під домініцією Японії і тільки Друга світова війна закінчила цю окупацію вільнолюбного корейського народу. Президент Гван прибув до Японії 6-го вересня ц.р.

ВИСОКІ УРЯДОВЦІ Державного департаменту щойно повернулися з короткої подорожі до африканської держави Уганди, де, як інформують засоби масової інформації, відбувається масове вбивство цивільного населення у громадянській війні. За останніх три роки режим Уганди знищив понад 200,000 в тому числі не пов'язаних з політичними партіями осіб. Честер Крокер, асистент державного секретаря для справ Африки, заявив, що з огляду на стратегічне положення Уганди і сировині, якими вона розпоряджає, ЗСА цінять співпрацю з тією державою. Очевидно, речники Державного департаменту погоджуються, що Совєтський Союз й інші комуністичні держави використовують нестабільність ситуації в Уганді, щоб прибільшити число жертв режиму і посилювати тенденції внутрішніх розрухів в країні. Ця тактика Москви відома вже навіть африканцям.

Пам'яті бл. п. Нестора Когутяка

Дня 23-го липня 1984 року помер після довгої недуги у Мюнхені, Західна Німеччина, бл. п. Нестор Когутяк.

Він народився у Станиславові 20-го квітня 1914 року, де закінчив українську державну гімназію. Від 1939 року він студіював у Львівському Політехнічному Інституті. Після виїзду на еміґрацію осів у Мюнхені, де продовжував студії у Високій Економічній Школі. Згодом вступив на працю в українській друкарні „Бібльос", а опісля „Льоґос", де деякий час був технічним керівником. Працював в академічному видавництві друкарні д-ра Белея, у редакції німецького видавництва „Юнітекст" та в інших німецьких і чужинецьких видавництвах. Як журналіст співпрацював з американською та канадською пресою. Його великим заінтересуванням була документальна фотографія.

Обдарований музичним хистом, він співав у багатьох хорах, у чоловічому хорі „Дніпро", а згодом у мішаному хорі „Боян" під дириґентурою о. прот. Івана Заяця, що його бл. п. Нестор сам зорганізував. У хорах виконував сумлінно і безкорисно обов'язки адміністратора й організатора концертів. Був теж співаком хору баварського радіо під дириґентурою Рудольфа Лямі та співпрацював із дириґентом Євгеном Цимбалістим. Відзначався скромністю, товариською вдачею й відкритим характером, за що всі його всі шанували.

Дня 30-го липня у мюнхенському катедральному храмі були відправлені Заупокійна Св. Літургія, а пополудні—похоронні обряди, що їх довершили о. Мирон Мольчко і о. Євсебій Бойко від УКПЦ та о. митрат Палладій Дубицький від УАПЦ. Над домовиною промовляв о. Мольчко, який підкреслив релігійність бл. п. Н. Когутяка. Він подякував приятелям бл. п. Нестора, українцям і німцям за участь у похороні. Отець Дубицький відмітив соборницьку поставу Покійного та його патріотизм. Від земляків Станиславівщини та від друзів попрощав його гімназійний товариш мґр Богдан Шарко, пригадавши, що із цієї родини вийшов відомий у Галичині основоположник і режисер театру Іван Когутяк, так що мистецький хист Н. Когутяка був наче родинним спадком, а сам він, як гімназист, був учнім Музичного Інституту.

Бл. п. Нестор залишив у глибокому смутку сестру Марію Гладку з мужем Орестом, брата Ярослава з дружиною Тересою і донею Анею з дітьми, сестрінку Ірину та ближчу і дальшу родину.

Тлінні останки Покійного перевезено до родинної крипти брата Ярослава в Тулюз, Франція.

Богдан Шарко

Справжні...

(Закінчення зі стор. 2)

стежкою вправо, ще навпростець і ми вже вдома! У пів'ясній темноті видніли кам'яні східці ґанку підпертого колонами, виразно запахла сосна (ця сріблиста!) і Марта подумала, що може справді, може дійсно це будуть такі незвичайні, такі правдиві вакації. Раптом пан Дзюньо зупинився мов би над чимось надумувався:

— Вибачайте, мої дорогі панство, я чомусь і не подумав скоріше. Тут в долині ще є друга хатка, новіша, модерна кухня, душ, може захочете подивитися? Тільки вона звільниться щойно післязавтра. — Він довірочно стишив голос, бо на росяному подуві кожне слово неслося подвійним відгомоном:

— Ця пані приїздить тут кожного літа сама. Може вдова чи розведена — не знаю і не питаю! Зрештою мало її бачу, бо вона цілими днями або на річці, або на озері, просто обожає сонце і воду — підіймався ентузіязмом обережний його голос.

— Ходім! Не зашкодить поглянути — зразу рішив Осип, хоча Марта знала напевно що проведуть вакації у старому домі з колонами.

Ішли гусаком, попереду пан Дзюньо з ліхтаркою, тоді Осип, кінець „хороводу" замикала Марта, тісно обійнявши Тасю і Ромчика. В коробці невеликого домику яснів прямокутник дверей, скандованим ритмом неслася по росі радіова мелодія. Пан Дзюньо голосно застукав:

— Можна?

— Прошу, прошу, — заметушився жіночий голос, дзенькнула тарілка, хтось стишив радіоприймач. Марта переступила поріг і нагло зупинилася. В яркому світлі кухонної кімнати ішла назустріч, ще вибиваючи стопою швидкий ритм, пані Ітя! Зразу аж бив у очі темний кольорит її засмаглого тіла, гладкий міляний бронз насичений сонцем, такий, який хіба лиш зустрічається на придорожніх екзотичних реклямах. Щойно тоді остовпілі Мартині очі спостерегли виповзлого кольору шорти, недбало надягнена поверхи „тіширт" і виходжені полотняні капці. Єдиним незвичайним реквізитом цієї простої сільської ідилії були довгі золоті сережки, що мінливо дрижали в такт затихлої гарячої румби.

— Цього року ми мали незвичайні вакації — розказувала Марта, вернувшися до міста, — такі гарні, чи не найкращі в моєму житті.

Українсько-...

(Закінчення зі стор. 2)

лідувані проф. В., поляком з Познанського воєвідства. Цей „професор" В. патріот став „фольксдойчером" за німецької окупації, а працюючи в „Арбайтсамті" над пляном вивозу поляків і українців до Німеччини, він же багато причинився до поглиблення ворожнечі між цими двома народами. Доповідач інформував присутніх про деякі події, яких він був свідком, і тому він є переконаний в тому, що бувають шкідливі, несправедливі й безглузді стереотипи, що окреслюють всю націю доброю чи поганою. На думку доповідача, не можна застосовувати у своїй логіці думання „парс про тото" і на підставі одної частини оцінювати цілість.

В.Мокрий каже, що в дискусії над цими проблемами було сказано, що Україні й українцям", а зокрема тим українським воїнам і партизанам, що загинули в боротьбі з гітлеризмом, роблять велику кривду ті люди, які у лоґіці свого думання надалі стосують „парс про тото". — Вони, залишивши факти і статистику, безкритично пропаґують й розповсюджують не тільки в усних переказах, але в масовій інформації, публіцистиці такі узагальнення, що нібито — українці у своїй головній масі були пронімецько-наставлені — ставили все на німецьку карту. Автор статті запитує — „чи є підстави до подібних узагальнень, звідки взялися весь час підтримувані неґативні стереотипи про українців-різунів, — кому вони мають служити?", і інформує читачів, що для оцінки тих часів є потрібні документальні факти, які починають бути вже всім доступні, завдяки видавництву Польської Академії Наук — Оссолінеум — „Наука для всіх", яке видало працю Є. Врони під заголовком „Туристика в бескидському реґіоні", в якій є описані ці всі трагічні події цих років, — що знайшли своє віддзеркалення також в польській літературі й у фільмі.

У дискусії підкреслено, що значна частина польської спільноти дивиться на ці трагічні події через призму повісти „Луни в Бескидах" Я. Ґергарда й фільму „Огньомістш Калєнь". Повість Я. Ґергарда перевидано десять разів, масовим тиражем; її читають обов'язково всі покоління післявоєнних середніх шкіл, а фільм „Огньомістш Калєнь" оглядає десятки разів вся Польща. Така література і фільми довели до цього, що ...„значна частина польського суспільства, через призму безкидських епізодів, описаних в обов'язковій літературі й представлена у фільмі дивиться на весь біля 50-мільйоновий український народ та всю історію українсько-польських стосунків".

Тому, -каже дописувач, що д-р Дробішевський — як історик боліє перш за все з приводу таких узагальнень. Його, як історика, навчили ці воєнні складні часи критичного думання, і тому його оцінка стосунків польсько-українських є оперта на фактах і статистичних даних. В. Мокрий інформує читачів, що „є що пояснювати і над чим задуматись", однак без доброї волі й зичливого діялогу як з боку поляків, так і українців немислиме буде встановлення тривких добросусідських відносин між обома народами. За таким партнерським діялогом є і в такому напрямі працює доповідач д-р історії Єжи Дробішевський, інтелектуал Кракова, вихований між поляками і українцями у „вільному королівському" місті Дрогобичі.